

From: "5.1.2.e" "
Sent: Tue, 22 Jan 2019 18:42:37 +0200
To: "5.1.2.e" "<5.1.2.e@minszw.nl>
Subject: RE: Reactie van SZW op de impactanalyse positionering IB

Hoi 5.1.2.e

Even een korte terugkoppeling van een kort overleg met 5.1.2.e net. Afstemmen op directieniveau is prima. 5.1.2.e noemde wel nog een nota aan de Staatssecretaris, maar die staat op de planning toch? Verder was ook 5.1.2.e voor formele consultatie van de AP, en voor een afzonderlijke AMvB om de taken en positie van het IB te regelen. Daarvoor ben ik alvast documenten aan het aanmaken in KIWI en DigiDoc, die laatste zal ik deze week nog met je delen. Voor wat betreft de planning dacht ik globaal aan het volgende:

- Intern concept gereed 1 april (vooral het in de toelichting uitwerken van de onderlinge verhouding tussen IB en gemeenten kan nog de nodige tijd gaan kosten, dus dit lijkt me niet eens zo ruim)
- Adviezen ontvangen 13 mei (afdeling WKB van MinJ&V (2 weken) & AP (6 weken) - nog anderen? SVB en UWV lijken me niet, maar misschien wil de VNG nog een officiële toets geven?)
- Verwerken adviezen 1 week
- Agenderen voor voorportaal (aankomen uiterlijk 10 dagen voor vergaderdatum, versturen agendastukken en aanbiedingsformulier uiterlijk 6 dagen van tevoren): CWIZO van eind mei. Waarschijnlijk levert dit weinig discussie op, dus agendering in de onderraad (RWIZO) lijkt niet nodig.
- Ministerraad (verplicht) van begin/medio juni.
- Adviesaanvraag Afdeling advisering Raad van State +/- 21 juni
- Advies uiterlijk 13 augustus ontvangen (12 weken, 6 weken bij spoedaanvraag)
- Bekendmaking en publicatie 1 september

In principe is het geen probleem om 1 september aan te houden en daarmee af te wijken van de vaste verandermomenten (die zijn eerder een richtlijn om het voor de praktijk overzichtelijk te houden). Terugwerkende kracht is ook niet persé nodig. Wel gaf 5.1.2.e aan dat de werkwijze kan worden aangepast zodra de rol van IB als (mede-)verwerkingsverantwoordelijke geformaliseerd is, als dat het geval is kan voor terugwerkende kracht worden gekozen tot en met het moment van overstappen op die nieuwe werkwijze. Daartoe kan overigens het best al worden overgegaan nadat AP via het advies akkoord heeft gegeven (alvast anticiperend op de regelgeving dus, aangezien de toezichthouder op dat moment zijn zegen geeft).

Mee eens zo?

Zie trouwens voor de procedure bij amvb's het draaiboek:

<https://www.kcwj.nl/kennisbank/draaiboek-voor-de-regelgeving/hoofdstuk-5-algemene-maatregelen-van-rijksbestuur-nrs-15--7>

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e "<5.1.2.e@minszw.nl>
Verzonden: vrijdag 14 september 2018 15:28
Aan: '5.1.2.e' "<5.1.2.e@inlichtingenbureau.nl>
CC: 5.1.2.e "<5.1.2.e@minszw.nl>
Onderwerp: Reactie van SZW op de impactanalyse positionering IB

Hallo 5.1.2.e

Hierbij ontvang je de reactie van SZW op de concept-impactanalyse. Ons algemene beeld is dat het een zeer goede aanzet is, maar aanvulling behoeft. Dat heeft te maken met het feit dat de impactanalyse naar verwachting ook gedeeld gaat worden met personen die niet dagelijks met de materie te maken hebben (o.a. staatssecretaris). Een aantal zaken in de analyse blijft te impliciet. Hierdoor kan bij de lezer het beeld ontstaan dat te snel naar optie d wordt toe geredeneerd. Terwijl optie d juist een zeer goede optie is, ook al je meer informatie betreft.

Meer concreet:

- Werk de opties a, b en d verder uit. Je kunt aspecten betrekken als: wat moeten de partijen in hun huidige werkwijze wijzigingen om deze variant te kunnen uitvoeren / moet het stelsel worden aangepast, zijn daar veel kosten mee gemoeid, verschillen in de praktijk tussen nu en voor 2008 (denk aan de decentralisaties en de grote verantwoordelijkheden voor gemeenten), is de uitkomst geheel AVG-conform, wat heeft draagvlak bij gemeenten, welk model is het meest toekomstvast etc.

- Bij d is het voornaamste bezwaar dat er risico is op een onduidelijke verantwoordelijkheidsverdeling. Dit kan tot ongewenste praktijksituaties leiden. Je ondervangt dit door heel precies uit te schrijven wat IB doet bij de gegevensverwerking en wat de gemeenten doen. Dat daarbij geen overlap ontstaat, maar ook geen witte plek.
- Maak in de analyse ook een helder onderscheid tussen alle verwerkingen waarop de analyse betrekking heeft en de verwerkingen waarvoor IB verwerker kan blijven. Misschien wel goed om het Gegevensregister bij te voegen (dan wel een datumindicatie toevoegen) of een hyperlink erin op te nemen zodat de lezer altijd de meest actuele versie te zien krijgt.

Vervolgtraject

Hoe we het vervolgtraject voor ons zien: na ontvangst van de aangevulde impactanalyse willen we een gesprek beleggen met IB, VNG en SZW. Wanneer duidelijk is of we met elkaar op één lijn zitten kunnen we een advies schrijven voor onze staatssecretaris waarin we de situatie toelichten en om akkoord vragen om een voorstel voor aanpassing van de suwiregelgeving uit te werken. Bij dit laatste voorstel willen we samen optrekken met de AVG-werkgroep van **S.1.2.a** waar jij ook deel van uitmaakt. Zodat in één route meerdere aanpassingen ter hand kunnen worden genomen.

Mocht je nog vragen hebben over het bovenstaande, dan ben ik er maandag weer. Goed weekend!

Met vriendelijke groet,

S.1.2.a

S.1.2.a

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Directie Stelsel Volksverzekeringen

Afdeling Handhaving en Gegevenswisseling

Parnassusplein 5 | 2511VX | Den Haag | Helicon/Toren C/12e etage

Postbus 90801 | 2509 LV | Den Haag |

Email: s.1.2.a@minszw.nl

Tel: **S.1.2.a**

Werkdagen:

S.1.2.a

IB als bewerker of verantwoordelijke¹ voor verwerkingsactiviteiten register Suwi- en Participatiewet – de voor- en nadelen op een rij

Rol²	Voordelen	Nadelen
Bewerker	Geen inspanning nodig om de bestaande situatie aan te passen	AP heeft op basis van artikel 26 over gezamenlijke verantwoordelijken twijfels bij positie van IB als bewerker. Dit gezien de wijze waarop IB zijn rol vervult: standaardvoorzieningen voor alle gemeenten. Een individuele gemeente kan daarop geen invloed uitoefenen. Hooguit de keuze om een product niet af te nemen.
		Soms is IB door positie als bewerker gedwongen tot omslachtige werkwijze, bijvoorbeeld bij mutaties in de wijze waarop BRP-gegevens worden gebruikt. Daarvoor moet toestemming worden gevraagd bij alle betreffende colleges van B&W. Dat er al een wettelijke grondslag is om de gegevens voor P-wet taken te gebruiken is niet relevant. Het gaat erom dat IB als bewerker daar een rol in mag spelen.
		Bij een datalek dat optreedt bij IB is IB afhankelijk van de meldingsdiscipline van betreffende gemeenten. Hoewel het de verantwoordelijkheid van gemeenten is, kan in ernstige gevallen de minister als stelselverantwoordelijke politiek aangesproken worden.
Verantwoordelijke	Dit neemt de twijfel weg bij de AP over de positie van het IB. Daarmee geeft SZW een signaal richting andere departementen over de statusbepaling van het IB.	Inregelen nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling – geen feitelijk nadeel maar meer een aandachtspunt
	Sterkere positie richting departementale beleidsmakers in proces waarin doel en middelen van gegevensverwerking wordt vastgesteld. IB wordt nu vaak (te) laat betrokken.	
	RVIG en ook andere bronnen erkent IB met positie als verwerkingsverantwoordelijke als wettelijke derde. Dit maakt dat bij mutaties in gebruik van BRP-gegevens IB dit zelfstandig kan aanpassen. Dit bespaart veel administratieve lasten, bij IB en ook bij gemeenten. Voorwaarde voor RVIG blijft altijd dat er een wettelijke grondslag in de regelgeving voor aanwezig moet zijn.	
	IB kan zelf datalekken melden die optreden bij activiteiten van IB	

¹ Het is geenszins de bedoeling om de verantwoordelijkheid bij gemeenten weg te nemen. Bij de verwerkingsactiviteiten uit het IB-gegevensregister zouden gemeenten en IB dan gezamenlijk verantwoordelijk zijn.

² De keuze voor bewerker of verantwoordelijke staat los van het sturingsmodel (jaarplan, jaarverslag) waarmee SZW kaders geeft aan het IB. Dat kan gehanteerd worden bij elk van de rollen.

Staatssecretaris

**Directie Stelsel en
Volksverzekeringen**
Taakveld Handhaving &
Gegevensuitwisseling**Contactpersoon**S.1.2.e
T. 5.1.2.e
5.1.2.e@minszw.nl

nota

Ontwerpbesluit tot wijziging van besluit Suwi artikel 5.24

Datum

10 september 2019

Onze referentie

2019-0000093236

Akkoord SG/DG

Bijlage(n)Ontwerpbesluit
Samenwerkingsprotocol
Gegevensregister
Correspondentie SZW -
Autoriteit Persoonsgegevens**1. Status nota**

Ter beslissing

2. Aanleiding

In 2017 en 2018 heeft er briefwisseling plaatsgevonden tussen het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP, thans Autoriteit Persoonsgegevens, AP) en uw voorganger inzake de positie van het Inlichtingenbureau (IB) met betrekking tot de werkzaamheden die het verricht in het kader van de SUWI-regelgeving. Met positie wordt bedoeld: een positie als verwerker of een positie als verwerkingsverantwoordelijke vanuit het perspectief van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Een verwerkingsverantwoordelijke stelt doelen en middelen van gegevensverwerking (mede) vast, een verwerker niet. Een verwerker verwerkt gegevens (bv. het uitwisselen van gegevens) ten behoeve van een verwerkingsverantwoordelijke.

Het CBP heeft de minister op 22 mei 2017 schriftelijk gevraagd om aan te geven wie de verantwoordelijke is voor de verwerkingen die het Inlichtingenbureau uitvoert in het kader van de SUWI-regelgeving. Uw voorganger heeft hier op 12 oktober 2017 schriftelijk op geantwoord dat de colleges van B&W verantwoordelijke zijn en waar het gaat om regionale samenwerking tussen colleges, UWV en SVB deze partijen dit gezamenlijk zijn. Op 30 mei 2018 – kort na het inwerkingtreden van de AVG – heeft de AP uw voorganger in reactie hierop schriftelijk geadviseerd om de regelgeving op dit punt te herzien en het IB een taak van algemeen belang toe te kennen. De AP geeft aan dat de verwerkingsverantwoordelijkheid dient te liggen bij de partij die de feitelijke zeggenschap heeft over doel en middelen van de verwerkingen. De AP is van mening dat bij het feitelijk handelen van IB een positie van verwerkingsverantwoordelijke passend is. Om het advies van de AP op te volgen, kan artikel 5.24 van het Besluit SUWI worden gewijzigd.

3. Beslispunten/advies/beslistermijn

U wordt gevraagd in te stemmen met de in het ontwerpbesluit voorgestelde wijziging van artikel 5.24 van het Besluit SUWI. Na uw instemming wordt de AP geraadpleegd over het ontwerpbesluit.

4. Kernpunten

- Er zijn diverse afwegingen om het advies van de AP op te volgen:
 - De constatering over het feitelijk handelen van IB is correct. IB is een stelselvoorziening en neemt beslissingen over bijvoorbeeld de inzet van technische middelen ten behoeve van gegevensverwerkingen. Individuele gemeenten hebben hier geen invloed op. Evenmin wordt in collectieve zin hierop invloed uitgeoefend. Het Besluit SUWI wordt technisch AVG-conform.
 - Verstevigt de stellingname richting VWS. IB levert diensten aan gemeenten waarmee zij taken uit de Jeugdwet en de WMO kunnen uitvoeren. VWS is niet bereid de taak van IB in deze wetten op te nemen. Daarmee is IB voor dit deel van zijn portfolio niet AVG-compliant. VWS heeft gelijkluidende brieven van de AP ontvangen. Met de opvolging van het advies bij SZW voert de AP hopelijk de druk op bij VWS. OCW beweegt in dit verband overigens wel in de goede richting.
 - In het verleden zijn pogingen gedaan om VWS op andere gedachten te brengen: na een aantal overleggen op medewerkersniveau is de SG van SZW in gesprek gegaan met de SG van VWS. Binnen VWS is op dit moment nog altijd de interne discussie gaande tussen de beleidsdirecties (tegen wettelijke verankering verwerkingsverantwoordelijkheid IB) en de wetgevingsdirectie (voor deze verankering).
 - Mogelijk is er nu een nieuw momentum: VWS wil graag het Informatieknooppunt Zorgfraude (IKZ) door ontwikkelen met geautomatiseerde gegevensverwerking en wil hiervoor taken beleggen bij IB. De betreffende VWS-medewerkers zijn huiverig om de taak te beschrijven in de wet. VNG heeft schriftelijk juist gevraagd om verankering van deze taak, IB zelf ook. Vanuit SV is het mondeling benoemd. Hier ligt nu mogelijk een kans om op hoger niveau bij VWS het vraagstuk opnieuw onder de aandacht te brengen.
 - Ondanks het nieuwe momentum met VWS, willen we niet wachten totdat VWS even ver is in dit dossier. Ten eerste willen we tijdig het advies van het AP opvolgen. Ten tweede is de hier voorgestelde wijziging een voorwaarde voor het IB om minder omslachtig te kunnen werken. De positie van verwerkingsverantwoordelijke kan er namelijk aan bijdragen dat het IB bij de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RVIG, beheerder BRP) een status als wettelijke of bijzondere derde kan krijgen en op basis daarvan een eigen autorisatiebesluit. Dat geeft het IB meer handelingsvrijheid bij het verwerken van identiteitsgegevens. Dit voorkomt in een aantal gevallen het vragen van toestemming voor een soms mineure wijziging aan 355 colleges van B&W. SV/HG is met RVIG in gesprek over het aanvragen van een positie als wettelijke bijzondere derde.
- U treft bij deze nota aan een ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit SUWI, een samenwerkingsprotocol IB-gemeenten, de laatste versie van het IB-Gegevensregister, een VNG schrijven en de eerder genoemde correspondentie tussen de AP en uw voorganger.
 - In het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit SUWI wordt artikel 5.24 aangepast en de wijziging uitgebreid toegelicht. Het Inlichtingenbureau wordt daardoor verwerkingsverantwoordelijke, gezamenlijk met de colleges van B&W.
 - De gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid wordt geregeld in artikel 26 van de AVG. Dit artikel bepaalt dat de betreffende partijen hun

**Directie Stelsel en
Volksverzekeringen**
Taakveld Handhaving &
Gegevensuitwisseling

Datum
10 september 2019

Onze referentie
2019-0000093236

onderlinge taakverdeling vastleggen in een onderlinge regeling. Dat is in dit geval het samenwerkingsprotocol IB-gemeenten. Dit is tot stand gekomen in samenwerking tussen IB en de VNG. VNG heeft daarom ook aangegeven een formele uitvoeringstoets niet nodig te vinden.

- Het IB-Gegevensregister, dat op grond van de Regeling SUWI wordt vastgesteld geeft inzicht welke verwerkingen met welk doel (taak colleges bij uitvoering Participatiewet bv.) worden uitgevoerd en welke gegevens daarbij worden verwerkt. Daarmee wordt inzicht gegeven hoe het samenwerkingsprotocol wordt uitgevoerd en welke rol de samenwerkende verwerkingsverantwoordelijken vervullen zoals artikel 26 AVG voorschrijft.
- In de bijgevoegde VNG reactie geeft de VNG aan dat zij de wijze waarop het Besluit Suwi wordt aangepast, onderschrijft.
- Er vloeien geen financiële implicaties voort uit deze wijziging.
- Tenslotte zijn de brieven bijgevoegd waarin wordt gerefereerd bij 2. Aanleiding.

Afgestemd met WBJA.

**Directie Stelsel en
Volksverzekeringen**
Taakveld Handhaving &
Gegevensuitwisseling

Datum
10 september 2019

Onze referentie
2019-0000093236

Impactanalyse AVG-positionering IB

in verband met gegevensverwerkingen Wet SUWI en
Participatiewet

Utrecht, 2 november 2018

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	ADVIES AUTORITEIT PERSOONSGEGEVENS	4
3	TAKEN VAN DE VERWERKINGSVERANTWOORDELIJKE	5
4	OPLOSSINGSRICHTINGEN	7
4.1	INLEIDING.....	7
4.3	DE MINISTER VAN SZW WORDT AANGEWZEN ALS VERWERKINGSVERANTWOORDELIJKE	7
4.4	EEN PARTIJ - DIE ALS COLLECTIEF VAN ALLE GEMEENTEN OPTREEDT - WORDT AANGEWZEN ALS VERWERKINGSVERANTWOORDELIJKE	8
5	GEZAMENLIJKE VERWERKINGSVERANTWOORDELIJKHEID MET GEMEENTEN.....	9
6	TOETSINGSKADER.....	10
7	CONCLUSIE	10
	BIJLAGE: VOORSTEL VOOR EEN STAPPENPLAN.....	11

1 Inleiding

Stichting Inlichtingenbureau (IB) fungeert al sinds zijn oprichting in 2000 als knooppunt voor de uitwisseling van gegevens en inlichtingen tussen gemeenten en instanties ('Informatieknooppunt Gemeenten') op het beleidsterrein Werk en Inkomen. Dit in verband met de door gemeenten in medebewind uit te voeren taken op het terrein van Werk en Inkomen zoals geregeld in de Wet SUWI en Participatiewet. De wettelijke positie en taakstelling van IB op dit terrein heeft in dit kader altijd invulling gekregen in de Wet SUWI en Participatiewet (inclusief lagere regelgeving) en hun voorgangers. IB is in verband met de uitvoering van zijn taken als bedoeld in artikel 64 Participatiewet en artikel 63 Wet SUWI, in 2008 in artikel 5.24 lid 1 Besluit SUWI de positie van verwerker als bedoeld in de Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVG) - en voorheen de Wet bescherming persoonsgegevens - toegekend. Voor 2008 had IB in het 'Besluit Inlichtingenbureau gemeenten' (Stb 2001, 686) de positie van verantwoordelijke.

Op verzoek van de VNG fungeert IB sinds 2015 ook voor de door gemeenten op grond van de Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in medebewind uit te voeren taken als informatieknooppunt. Anders dan op het terrein van Werk en Inkomen is hierbij aan de positie en taakstelling van IB (nog) geen wettelijke invulling gegeven. Destijds is gekozen voor een constructie op basis van verwerkersovereenkomsten en aanvullend instrumentarium, waaronder het 'Gegevensregister Stichting Inlichtingenbureau (Verwerkingsactiviteiten Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdzorg)'. Ook op het beleidsterrein Onderwijs zijn nu ontwikkelingen gaande.

Deze impactanalyse richt zich enkel op de door IB als informatieknooppunt uitgevoerde verwerkingen in het kader van de Wet SUWI/Participatiewet en beschrijft de verschillende mogelijkheden om te komen tot een AVG-conforme positionering van deze informatiediensten. Daartoe wordt eerst in paragraaf 2 het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) inzake de AVG-positionering van het IB kort toegelicht. Vervolgens wordt in paragraaf 3 in algemene zin ingegaan op de kaders die de AVG stelt aan het verwerken van persoonsgegevens, inclusief de mogelijkheid van een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid op basis van artikel 26 AVG. In paragraaf 4 worden verschillende hieruit voortvloeiende oplossingsrichtingen beschreven. Vanwege een aantal specifieke voordelen wordt vervolgens in paragraaf 5 nader ingegaan op de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid van IB met gemeenten ex artikel 26 AVG. De impactanalyse sluit af met een conclusie. Een voorstel voor een stappenplan is als bijlage opgenomen.

2 Advies Autoriteit Persoonsgegevens

Met het oog op de inwerkingtreding van de AVG heeft de AP de minister van SZW in 2017 gevraagd een juridische analyse uit te voeren ten aanzien van de grootschalige gegevensverwerkingen die worden uitgevoerd door IB in de keten van Werk en Inkomen en hierbij verzocht de AVG verantwoordelijkheid van de verschillende actoren - waaronder IB - in kaart te brengen aan de hand van de wettelijke definities. Na van de minister antwoord te hebben ontvangen op haar verzoek is de AP bij brief van 30 mei 2018 gekomen met haar oordeel en advies ten aanzien van de informatiediensten van IB in de keten van Werk en Inkomen.

De AP heeft laten weten van oordeel te zijn dat een strikt formeel-juridische benadering niet leidt tot voldoende duidelijkheid omtrent de verantwoordelijkheid voor de gegevensverwerkingen die IB uitvoert in het kader van de Wet SUWI / Participatiewet. De AP overweegt daarbij dat:

- IB vanuit zijn eigen dienstenaanbod als intermediair fungeert tussen gemeenten en andere instanties;
- de gegevensverwerkingen die gepaard gaan met deze intermediaire rol de reikwijdte overstijgen van de verantwoordelijkheden van individuele gemeenten voor de betreffende gegevensverwerkingen; en
- het gaat om een stelselvoorziening die wordt beheerd door IB.

De AP concludeert vervolgens dat IB namens individuele gemeenten niet kan optreden als verwerker (in de zin van de AVG) omdat (i) IB eigen taken verricht als gegevensknooppunt, (ii) de gegevensverwerkingen een gemeente-overstijgend karakter hebben en (iii) gemeenten geen zeggenschap hebben over het doel en de middelen van de betreffende verwerkingen.

De AP adviseert de minister van SZW om de huidige regelgeving met betrekking tot de wettelijke taak en positionering van IB in lijn te brengen met (de uitgangspunten van) de AVG. De AP geeft aan dat hierbij valt te denken aan de toekenning van een taak van algemeen belang (stelselvoorziening voor gemeenten) op grond van artikel 6 eerste lid, onder e, AVG.

3 Taken van de verwerkingsverantwoordelijke

Uitgangspunt van de AVG is dat voor iedere verwerking van persoonsgegevens een verwerkingsverantwoordelijke bestaat die de verantwoordelijkheid draagt voor de naleving van de eisen die de AVG aan verwerking van persoonsgegevens stelt. De AVG maakt in artikel 5 lid 2 duidelijk dat de verwerkingsverantwoordelijke (niet de verwerker) verantwoordelijk is voor de naleving van de in artikel 5 lid 1 AVG genoemde beginselen.¹

Deze beginselen behelzen onder andere dat persoonsgegevens:

- a. worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is;
- b. voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en vervolgens niet verder mogen worden verwerkt op een wijze die met die doeleinden onverenigbaar is;
- c. toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt ('minimale gegevensverwerking');
- d. juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd; alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om de persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, onjuist zijn, onverwijld te wissen of te rectificeren (juistheid);
- e. worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is (opslagbeperking);
- f. door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen op een dusdanige manier worden verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (integriteit en vertrouwelijkheid).

Nieuw in de AVG is dat voor de verwerkingsverantwoordelijke de verplichting wordt geïntroduceerd om de naleving van de beginselen te kunnen aantonen. Van de verwerkingsverantwoordelijke wordt onder meer gevraagd dat deze beleid opstelt om de naleving van de beginselen te kunnen borgen, zowel binnen zijn organisatie als in de aansturing van verwerkers. De verwerkingsverantwoordelijke dient onder andere een register bij te houden van verwerkingen en (periodiek) DPIA's uit te voeren.

Een verwerkingsverantwoordelijke heeft een grondslag nodig voor de verwerking. Die grondslag kan (bijvoorbeeld) in artikel 6 van de AVG worden gevonden, zoals in casu ook door de AP wordt voorgesteld (zie hiervoor onder 2). Voor de verwerking die het IB uitvoert komt dan met name in aanmerking de sub e genoemde noodzaak voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak die in het kader van de uitoefening van openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen. Het derde lid van artikel 6 AVG stelt dat de rechtsgrond voor (onder andere) de verwerkingen bedoeld onder sub e moet worden vastgesteld bij Unierecht of lidstatelijk recht dat op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing is.

De AVG biedt in artikel 26 ook de mogelijkheid dat twee of meer verwerkingsverantwoordelijken gezamenlijk de doeleinden en middelen van de verwerkingen bepalen. In die situatie wordt gesproken van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid (artikel 26 lid 1 AVG). De gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken stellen op transparante wijze hun respectieve verantwoordelijkheden

¹ Beschrijving ontleend aan Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), Tekst & commentaar, G.J. Zwenne (red.), Wolters Kluwer, 2018.

voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de AVG vast, met name met betrekking tot de uitoefening van de rechten van betrokkenen en hun respectieve verplichtingen om de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie te verstrekken, door middel van een onderlinge regeling (tenzij en voor zover de respectieve verantwoordelijkheden zijn vastgesteld bij een bij een Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepaling die op de verwerkingsverantwoordelijken van toepassing is). Voorts biedt de AVG een verwerkingsverantwoordelijke de mogelijkheid om een verwerker in te schakelen en stelt hieraan een aantal voorwaarden. In deze impactanalyse wordt hier niet nader op ingegaan, maar bij de uitwerking van verschillende opties zou dit wel in beeld kunnen komen.

4 Oplossingsrichtingen

4.1 Inleiding

Toegepast op de verwerkingen bij IB geldt dat steeds moet kunnen worden aangegeven wie voor een bepaalde verwerking of set van verwerkingen de verwerkingsverantwoordelijke is. Op verzoek van het ministerie van SZW beschrijft het IB in deze impactanalyse beknopt een aantal mogelijkheden om invulling te geven aan het advies van de AP om tot een AVG-conforme positionering van IB te komen voor de informatiediensten die IB nu als de facto stelselvoorziening uitvoert.

4.2 IB wordt aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke

Hiermee herleeft een situatie die in werking vergelijkbaar is met de situatie tot de wetswijziging in 2008 (zie inleiding). De nu feitelijk operationele situatie wordt hierbij met name anders indien een burger als betrokkene zich - in verband met de door IB uitgevoerde verwerkingen in het kader van de Wet SUWI/Participatiewet - beroept op zijn rechten zoals geregeld in artikel 12 tot en met 22 en 34 AVG. Nu is het primair aan de gemeente om hierop te reageren en ondersteunt IB de gemeente hierbij op verzoek voor zover mogelijk in zijn rol van bewerker.

4.3 De Minister van SZW wordt aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke

IB voert wettelijke taken uit die zijn vastgesteld in het kader van de SUWI-regelgeving door de minister van SZW en die geen gemeentelijke taken zijn (de taken van IB zijn meer feitelijk van aard en beogen gemeentelijke taken en werkprocessen te ondersteunen). Het aanwijzen van de minister van SZW als verwerkingsverantwoordelijke (die de uitvoering dan kan uitbesteden aan IB als verwerker) is een oplossing die zowel bij SZW als elders vaker wordt toegepast in situaties waarin het lastig is om de verwerkingsverantwoordelijkheid elders te beleggen en/of waarin de minister directe sturing wil kunnen geven aan de betreffende verwerkingen. Binnen SUWI geldt dit voor de verwerkingen in het kader van Syri, waarvoor de minister is aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke. Voorbeelden bij andere ministeries waarin een dergelijke constructie wordt toegepast zijn CORV en het centrale deel van de basisregistratie personen. Bij CORV (collectieve opdracht routeervoorziening) zoals geregeld in Regeling justitiële keteninformatisering Jeugdwet is kort gezegd de Minister van Veiligheid en Justitie aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke en wordt in de betrokken wet- en regelgeving de verwerking van persoonsgegevens nader gedetailleerd ingevuld. Een verschil is dat CORV intern wordt beheerd door een eigen dienst van het ministerie (JustID). Dat geldt ook voor de verwerkingen in het kader van het beheer van de Basisregistratie Personen (BRP), uitgevoerd door de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) onder verantwoordelijkheid van de minister van BZK. Ook bij deze oplossing zal invulling moeten worden gegeven aan het (aantoonbaar) voldoen aan de eisen die de AVG stelt aan verwerkingsverantwoordelijken, waaronder met name begrepen het invulling geven aan de rechten van betrokkenen (burgers).

4.4 Een partij - die als collectief van alle gemeenten optreedt - wordt aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke

Vanuit het collectief van alle gemeenten wordt een partij aangewezen of in het leven geroepen – bijvoorbeeld door het treffen van een gemeenschappelijke regeling - die de verwerkingsverantwoordelijkheid voor alle gemeenten met betrekking tot de door IB uitgevoerde verwerkingen in het kader van de Wet SUWI/Participatiewet draagt en hier ook de vanuit de AVG vereiste invulling aan geeft. Een vergelijkbare situatie – mede gezien het grote aantal individueel betrokken gemeenten – is bij IB niet bekend.

Gezien het grote aantal betrokken gemeenten, de voorwaarden die worden gesteld door de Wet gemeenschappelijke regelingen, de overige te regelen inhoudelijke punten en het hiermee gemoeide tijdspad, lijkt dit geen realistische oplossingsrichting. Overigens is het ook in dit scenario noodzakelijk dat er een wettelijke taak is voor dit collectief voor zover de verwerkingen een gemeente-overstijgend karakter hebben.

5 Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid met gemeenten

De in paragraaf 3 genoemde mogelijkheid voor twee of meer verwerkingsverantwoordelijken om te komen tot een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid kan zowel worden vormgegeven vanuit de minister als verwerkingsverantwoordelijke als vanuit IB als verwerkingsverantwoordelijke. In beide situaties sluiten doel en middelen van de verwerkingen die IB nu uitvoert op basis van de toegekende wettelijke taak zo nauw aan bij de (SUWI-)taken die gemeenten uitvoeren dat het logisch is voor partijen om, zoals artikel 26 AVG voorschrijft op transparante wijze hun respectieve verantwoordelijkheden voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de AVG vast te stellen, met name met betrekking tot de uitoefening van de rechten van betrokkenen en hun respectieve verplichtingen om de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie te verstrekken. Dit kan ofwel door een onderlinge regeling ofwel doordat de respectieve verantwoordelijkheden zijn vastgesteld bij een lidstaatrechtelijke bepaling die op de verwerkingsverantwoordelijken van toepassing is.²

In een ketensamenwerkingsverband - zoals bij de uitwisseling van gegevens en inlichtingen tussen gemeenten en aangesloten (overheids-)organisaties in het kader van de Wet SUWI/Participatiewet met IB als (bovenlokaal en intermediair) 'Informatieknooppunt Gemeenten' – ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid met taakverdeling ex artikel 26 AVG voor de hand om de volgende redenen:

- de taakverdeling geeft invulling aan de bijzondere aard van de gegevensverwerkingen van IB dat als informatieknooppunt ten dienste staat van de gemeenten maar daarbij als (beheerder van de) stelselvoorziening wel een eigen verantwoordelijkheid en taak heeft;
- de taakverdeling maakt onderscheid tussen verwerkingen waarvoor de gemeente als aangesloten organisatie de verwerkingsverantwoordelijkheid draagt (zoals het behandelen van aanvragen voor algemene en/of bijzondere bijstand, het toekennen hiervan en het controleren op de naleving van de uitkeringsvoorwaarden (rechtmatigheidscontrole) en de verwerkingen waarvoor IB (of de minister) de verwerkingsverantwoordelijkheid draagt, zoals beschreven in het 'Gegevensregister Stichting Inlichtingenbureau (Verwerkingsactiviteiten Wet SUWI / Participatiewet)' (o.a. ondersteuning rechtmatigheidscontrole door het genereren van rapportages en signalen op basis van gegevens van andere organisaties en beslislogica);
- de taakverdeling geeft invulling aan de verplichtingen die volgen uit de AVG op een wijze die passend is voor de driehoeksrelatie tussen wetgever/stelselverantwoordelijke minister, IB als (beheerder van de) stelselvoorziening en gemeenten als op de stelselvoorziening aangesloten partij.

² Hiermee ontstaat vanuit privacy perspectief een situatie die enigszins vergelijkbaar is met de positie van het UWV en colleges van burgemeester en wethouders als gezamenlijk verwerkingsverantwoordelijken conform artikel 62 lid 3 Wet SUWI in verband met de verwerking van persoonsgegevens ter uitvoering van taken op grond van de Wet SUWI, Participatiewet, IOAW en IOAZ en regionale samenwerking als bedoeld in artikel 10 Wet SUWI.

6 Toetsingskader

Er zijn verschillende oplossingen mogelijk om invulling te geven aan het advies van de AP. Omdat deze oplossingen in ketenverband en op korte termijn zullen moeten worden gerealiseerd gaat de voorkeur uit naar een oplossing die goed aansluit op de huidige praktijk, op de instemming van alle betrokkenen (SZW, VNG, gemeenten en IB) kan rekenen, geen verhoging van de uitvoeringskosten en/of administratieve lasten met zich brengt en bij voorkeur niet dwingt tot een fundamentele stelselwijziging. Tevens is van belang dat het model zowel transparant, AVG-proof en toekomstvast is.

7 Conclusie

Om aan de vereisten van de AVG en het daarop gebaseerde advies van de AP te kunnen voldoen zal duidelijk moeten worden gemaakt wie de verwerkingsverantwoordelijke is voor de verwerkingen zoals opgenomen in het door de minister van SZW vastgestelde IB Register van verwerkingsactiviteiten SUWI-/Participatiewet. Paragraaf 4 bevat hiervoor drie mogelijke oplossingsrichtingen, waarvan de keuze in de praktijk met name zal gaan tussen het aanwijzen van de minister van SZW als verwerkingsverantwoordelijke (en het IB als zijn verwerker) of het aanwijzen van IB als verwerkingsverantwoordelijke. In beide opties geldt dat de verwerkingsverantwoordelijke in beginsel zelfstandig invulling en uitvoering dient te geven aan het gehele scala van AVG verplichtingen zoals kort toegelicht in paragraaf 3. Voor het IB geldt dat in de voorbereiding op de inwerkingtreding van de AVG reeds aan veel van de ze verplichtingen invulling is gegeven als ware het IB zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke.³ Voor een aantal AVG-rechten van burgers (betrokkenen) in relatie tot door IB uitgevoerde verwerkingen in het kader van de Wet SUWI/Participatiewet geldt dat - zolang het IB is aangemerkt als verwerker – het aan de gemeenten is om invulling te geven aan deze rechten. Dit is recent ook vastgelegd in het Privacyprotocol IB - Gemeenten. Het IB ondersteunt de gemeente hierbij op verzoek.

Mede gelet op bovenstaande is de oplossing die het beste voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in het toetsingskader die waarbij IB wordt aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerkingen zoals opgenomen in het Gegevensregister IB Verwerkingsactiviteiten Wet SUWI / Participatiewet (het betreft hier de intermediaire taak van IB ten behoeve van gemeenten) en gemeenten verwerkingsverantwoordelijke zijn en blijven voor de eigen taken op basis van de SUWI-wet en Participatiewet en in aanvulling daarop de wetgever en/of partijen nader invulling geven aan een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid ex artikel 26 AVG met taakverdeling.

Deze oplossing sluit goed aan op de huidige werkwijze en is derhalve met relatief beperkte aanpassingen te realiseren voor zowel de wetgever, gemeenten en IB. De uitkomst is geheel AVG-conform en kan - voor zover ons bekend - rekenen op de steun van zowel gemeenten als VNG.

³ Zie hiervoor het Algemeen privacybeleid van Stichting Inlichtingenbureau zoals vastgesteld door het bestuur op 13 juni 2018 en daarin met name paragraaf 1.3.

Bijlage: Voorstel voor een stappenplan

Aan de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid als bedoeld in artikel 26 AVG met vastlegging van de taakverdeling tussen IB en gemeenten kan invulling worden gegeven door artikel 5.24 Besluit SUWI aan te passen. Het IB kan hiervoor desgewenst een tekstsuggestie aanleveren.

In de Regeling SUWI en daarvan deel uitmakende bijlagen kunnen de informatiediensten die volgen uit de Wet SUWI/Participatiewet – en dus deel uitmaken van de stelselvoorziening – hun plaats krijgen in een ‘Register van de verwerkingsactiviteiten SUWI/Participatiewet’ zoals bedoeld in artikel 30 AVG. Dit zal praktisch gezien een (beperkte) aanpassing zijn van het huidige ‘Gegevensregister Stichting Inlichtingenbureau (Verwerkingsactiviteiten Wet SUWI / Participatiewet)’ (Regeling SUWI, Bijlage XVIII). Eventuele informatiediensten die op verzoek van gemeenten in verband met eigen taken van de gemeente worden uitgevoerd – maar als zodanig niet tot de stelselvoorziening gerekend kunnen worden, kunnen een plaats krijgen in een apart gegevensregister dat niet (meer) door SZW wordt vastgesteld

De conform artikel 26 AVG benodigde transparantie ter zake van de respectieve (verdeling van) verantwoordelijkheden tussen IB en gemeenten in verband met de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid alsmede tussen IB en gemeenten van toepassing zijnde (aansluit)voorwaarden krijgen hun plaats in een ‘Aansluit- & samenwerkingsprotocol IB – Gemeenten. Ook dit kan eventueel als bijlage bij de Regeling SUWI een plaats krijgen. Een concept voor de inhoud kan door IB in overleg met het ministerie en de VNG worden opgesteld nadat overeenstemming is bereikt over deze oplossingsrichting.

Actiepunten (Voorstel)

IB:

- Op verzoek SZW aanleveren tekstvoorstel aanpassing artikel 5.24 Besluit SUWI.
- Voorbereiden aanpassingen Gegevensregister Stichting Inlichtingenbureau (Verwerkingsactiviteiten Wet SUWI / Participatiewet) tot (concept) ‘Register van verwerkingsactiviteiten Stichting Inlichtingenbureau SUWI/Participatiewet’;
- Opstellen en afstemmen concept ‘Aansluit- & samenwerkingsprotocol Inlichtingenbureau – Gemeenten), in samenspraak met SZW en met raadplegen van gemeenten en de VNG;
- Aanpassen ‘Privacy Protocol IB – Gemeenten’
- Verificatie informatiediensten in relatie tot stelselvoorziening, plaatsing in apart gegevensregister ‘autonome taken gemeenten’.

SZW:

- Voorbereiden aanpassing artikel 5.24 Besluit SUWI en (Bijlagen bij) Regeling SUWI;
- Vaststellen ‘Register van verwerkingsactiviteiten Stichting Inlichtingenbureau SUWI/Participatiewet’
- Vaststellen ‘Aansluit- & samenwerkingsprotocol IB - Gemeenten).

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. 5.1.2 e
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Datum
15 juli 2019
Kenmerk
TIO/U201900571
Telefoonnummer
5.1.2 e
Bijlage(n)
-

Onderwerp

Impactanalyse AVG-positionering IB in verband met
gegevensverwerkingen Wet SUWI en Participatiewet

Geachte 5.1.2 e

Met dit schrijven reageren wij op het document *"Impactanalyse AVG-positionering IB in verband met gegevensverwerkingen Wet SUWI en Participatiewet"*, d.d. 2 november 2018.

Over dit document en de context hebben VNG en SZW afgelopen periode meermaals contact gehad. Aanleiding is een advies van de AP, waarin zij het Ministerie van SZW verzoeken om de gegevensverwerking tussen IB en gemeenten in het kader van de Wet SUWI en de Participatiewet eenduidig te regelen. SZW heeft daarop deze impactanalyse gemaakt. Wij beperken ons in deze reactie tot de hoofdlijnen.

Wij kunnen ons vinden in de opgestelde impactanalyse. Er worden drie scenario's geschetst, waarbij wij, net als IB, kiezen voor een gecombineerd scenario, waarbij de verwerkingsverantwoordelijkheid gedeeld wordt tussen IB en gemeenten.

Tegelijkertijd vinden wij het van groot belang dat het vermelde stappenplan ook daadwerkelijk in gang wordt gezet, zodat een zorgvuldige en gecontroleerde transitie kan worden opgezet. De VNG faciliteert hierin graag. VNG ziet daarbij de verantwoordelijkheid voor de administratieve en/of contractuele afhandeling grotendeels bij IB liggen, waarbij VNG een ondersteunende functie kan leveren waar nodig.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Tegelijkertijd beseffen wij dat naast de huidige domeinen, Wet SUWI en Participatiewet, op korte termijn ook wijzigingen in het Schuldendomein, toevoeging van private bronnen en nieuwe voorzieningen voor inwoners, zoals de praktijkomgeving, hun beslag krijgen in de samenwerking tussen IB en gemeenten.

Dit betekent dat de huidige activiteit op middellange termijn een herhaling behoeft naar alle gemeenten, om ook de gegevensverwerking op deze aspecten voldoende te regelen. Hierop wachten is een overweging, maar wij hebben er begrip voor als SZW kiest voor een gefaseerde aanpak. Dit betekent wel steeds een herhaling van het stappenplan, met alle gemeenten, met navenante inspanningen en kosten.

Met vriendelijke groet

5.1.2.e

Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag

C 1207

PostNL
Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

R09CC #X830X0X#00#0000#

Afwegingen voor SZW voor wettelijke verwerkerstaak voor IB in wet- en regelgeving

Positie en functioneren binnen het Suwi-stelsel

- Rechtspositie IB. IB is een private organisatie met een publieke taak en als zodanig opgenomen in de Suwi-regelgeving. Een publieke taak is per definitie benoemd in de wet. Alle gegevensuitwisselingen voor Suwi waarbij IB een rol speelt staan in het gegevensregister. Deze wordt regelmatig geactualiseerd. De minister van SZW stelt steeds de nieuwe versie vast. Door dit stelsel van afspraken is IB aan te duiden als een stelselvoorziening.
- Feitelijk functioneren van IB in wettelijk stelsel als stelselvoorziening. IB biedt diensten en producten aan aan gemeenten voor het uitvoeren van taken die voortkomen uit de Participatiewet. De producten en diensten die IB aanbiedt, worden niet door andere publieke of private partijen aangeboden. Alle gemeenten maken gebruik van de producten en diensten van het IB. Voor een aantal producten geldt dat gemeenten kunnen kiezen of ze hiervan gebruik maken of niet. Van een aantal producten moeten gemeenten gebruik maken, zoals DKD-gerelateerde producten. Gebruikers- en aansluitvoorwaarden zijn uniform, voor alle gemeenten gelijk. Juist omdat IB een stelselvoorziening is, willen gegevensbronnen data ter beschikking stellen.
- IB is niet inwisselbaar voor andere dienstverleners, niet bij de uitvoering van de suwitaak, maar ook niet in de domeinen jeugd en zorg. Dit hangt samen met het feit dat het IB voor Suwi een publiekrechtelijke taak vervult als knooppunt. Er bestaat geen markt voor gegevensknooppunten. Een knooppunt kan – zoals IB – wel op meerdere beleidsterreinen functioneren.

Afwegingen

Efficiënte werkwijze

- IB heeft een wettelijke en daarmee gestandaardiseerde verwerkersovereenkomst met de Minister van SZW. Daarmee is IB een stelselvoorziening. Dit scheelt het afsluiten van 380 (uiteenlopende, afhankelijk van keuze van producten en diensten) bewerkersovereenkomsten en evenzovele mutaties die steeds in 380-voud doorgevoerd moeten worden. Dit kost tijd en geld die waarschijnlijk effectiever ingezet kunnen worden.

AVG-compliant werkwijze

- IB heeft als stelselvoorziening (bedoeld voor alle gemeenten) een gemeente overstijgend karakter en voert publiekrechtelijke taken uit. Een publiekrechtelijke taak moet wettelijk onderbouwd zijn, anders is er strijdigheid met artikel 6, lid 3 van de AVG. De AP zal kijken naar hoe het IB de facto in praktijk functioneert. De AP heeft hiertoe al contact opgenomen met het IB. IB heeft desgevraagd de reactie op de brief van VWS aan de AP ter beschikking gesteld. SZW vraagt IB om bij alle nieuw aan te nemen opdrachten het inrichten van een wettelijke taak als voorwaarde te stellen.
- Bij SZW heeft de briefwisseling met de AP een denkstroom op gang gebracht waarin de positie als bewerkster wordt heroverwogen (zie het andere document). De vraag is namelijk of het logisch is om gemeenten verantwoordelijk te maken voor de wijze waarop het IB de eigen wettelijke taak uitvoert. Een positie als gezamenlijk (met gemeenten) verantwoordelijk zou mogelijk beter aansluiten op de werkelijkheid en meer recht doen aan de verhouding tussen lokale en bovenlokale (stelsel-)voorzieningen.

- Ook voor de uitvoering van de stelsels van Jeugdwet en Wmo zijn (stelsel-)voorzieningen nodig voor de goede werking van deze stelsels. Destijds heeft de VNG daarom opdracht gegeven aan IB en Vecozo om knooppunten in te richten die als stelselvoorziening kunnen fungeren. Dit is noodzakelijkerwijs (ontbreken wettelijke basis) op basis van bewerkersovereenkomsten vorm gegeven. VNG heeft diverse keren gevraagd om het vastleggen van een wettelijke taak.

Financieel stabielere omgeving

- SZW is verantwoordelijk voor de goede werking van het SUWI-stelsel en ondersteunt in dit verband de noodzakelijk geachte stelselvoorzieningen IB en BKWI met een jaarlijkse rijksbijdrage. De omvang van de bijdrage staat enkele jaren vooruit al grotendeels vast.
- VNG neemt – in tegenstelling tot SZW die meerdere jaren vooruit raamt – jaarlijks met instemming van de ledenvergadering financiële besluiten over het budget voor IB. Dit geeft tot op heden veel financiële onzekerheid. Bij ontoereikend budget kunnen gemeenten niet meer worden gefaciliteerd bij het uitvoeren van wettelijke taken voortvloeiend uit de WMO en de Jeugdwet.

Relatief weinig inspanning vereist

- Beperkte inspanning nodig om dit wettelijk te regelen. Het is relatief eenvoudig om de wettelijke taak voor het IB te regelen. Het gaat om een artikel waarin de rol van IB wordt benoemd en om het vaststellen van het gegevensregister. Dit laatste gebeurt nu ook al door de Minister van SZW in de Staatscourant. Het IB publiceert vervolgens steeds de meest actuele versie op de website. Daarmee voldoet IB aan de vereiste van de AVG om dit voor burgers inzichtelijk te maken.

Scherpe afbakening van politieke verantwoordelijkheden

- (Politieke) verantwoordelijkheden worden ook scherper afgebakend. Door een wettelijke taak expliciet te benoemen is het helder welke bewindspersoon voor welk deel van het stelsel aanspreekbaar is. Omdat er nu sprake is van een mix van twee stelsels, is dit niet duidelijk te scheiden. Dat is bijvoorbeeld terug te zien in het jaarverslag.

682512R

stas is akkoord

5.1.2.e

26/9

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Staatssecretaris

nota

svp bespreken of via nota:
- moet dit niet opgeschaald
worden met VWS?

- wat is er gebeurd met
discussie uit het verleden

Ontwerpbesluit tot wijziging van besluit Suwi artikel 5.24

over hoe de

Akkoord SG/DG

verwerkingsverantwoordelijke
u?

1. Status nota

Ter beslissing

- Is hier iets op tekenen?
Al dan niet in publicatie nu?

2. Aanleiding

In 2017 en 2018 heeft er briefwisseling plaatsgevonden tussen het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP, thans Autoriteit Persoonsgegevens, AP) en uw voorganger inzake de positie van het Inlichtingenbureau (IB) met betrekking tot de werkzaamheden die het verricht in het kader van de SUWI-regelgeving. Met positie wordt bedoeld: een positie als verwerker of een positie als verwerkingsverantwoordelijke vanuit het perspectief van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Een verwerkingsverantwoordelijke stelt doelen en middelen van gegevensverwerking (mede) vast, een verwerker niet. Een verwerker verwerkt gegevens (bv. het uitwisselen van gegevens) ten behoeve van een verwerkingsverantwoordelijke.

Het CBP heeft de minister op 22 mei 2017 schriftelijk gevraagd om aan te geven wie de verantwoordelijke is voor de verwerkingen die het Inlichtingenbureau uitvoert in het kader van de SUWI-regelgeving. Uw voorganger heeft hier op 12 oktober 2017 schriftelijk op geantwoord dat de colleges van B&W verantwoordelijke zijn en waar het gaat om regionale samenwerking tussen colleges, UWV en SVB deze partijen dit gezamenlijk zijn. Op 30 mei 2018 - kort na het inwerkingtreden van de AVG - heeft de AP uw voorganger in reactie hierop schriftelijk geadviseerd om de regelgeving op dit punt te herzien en het IB een taak van algemeen belang toe te kennen. De AP geeft aan dat de verwerkingsverantwoordelijkheid dient te liggen bij de partij die de feitelijke zeggenschap heeft over doel en middelen van de verwerkingen. De AP is van mening dat bij het feitelijk handelen van IB een positie van verwerkingsverantwoordelijke passend is. Om het advies van de AP op te volgen, kan artikel 5.24 van het Besluit SUWI worden gewijzigd.

3. Beslispunten/advies/beslistermijn

U wordt gevraagd in te stemmen met de in het ontwerpbesluit voorgestelde wijziging van artikel 5.24 van het Besluit SUWI. Na uw instemming wordt de AP geraadpleegd over het ontwerpbesluit.

Directie Stelsel en
Volksverzekeringen
Taakveld Handhaving &
Gegevensuitwisseling

Contactpersoon

5.1.2.e

T 5.1.2.e

5.1.2.e@minszw.nl

Datum

10 september 2019

Onze referentie

2019-0000093236

Bijlage(n)

Ontwerpbesluit
Samenwerkingsprotocol
Gegevensregister
Correspondentie SZW -
Autoriteit Persoonsgegevens

5.1.2.e

18/9

Dank
voor
heldere
beant-
wording.

5.1.2.e

5.1.2.e

26/9

onderlinge taakverdeling vastleggen in een onderlinge regeling. Dat is in dit geval het samenwerkingsprotocol IB-gemeenten. Dit is tot stand gekomen in samenwerking tussen IB en de VNG. VNG heeft daarom ook aangegeven een formele uitvoeringstoets niet nodig te vinden.

- Het IB-Gegevensregister, dat op grond van de Regeling SUWI wordt vastgesteld geeft inzicht welke verwerkingen met welk doel (taak colleges bij uitvoering Participatiewet bv.) worden uitgevoerd en welke gegevens daarbij worden verwerkt. Daarmee wordt inzicht gegeven hoe het samenwerkingsprotocol wordt uitgevoerd en welke rol de samenwerkende verwerkingsverantwoordelijken vervullen zoals artikel 26 AVG voorschrijft.
- In de bijgevoegde VNG reactie geeft de VNG aan dat zij de wijze waarop het Besluit Suwi wordt aangepast, onderschrijft.
- Er vloeien geen financiële implicaties voort uit deze wijziging.
- Tenslotte zijn de brieven bijgevoegd waarin wordt gerefereerd bij 2. Aanleiding.

Afgestemd met WBJA.

**Directie Stelsel en
Volksverzekeringen**
Taakveld Handhaving &
Gegevensuitwisseling

Datum
10 september 2019

Onze referentie
2019-0000093236

4. Kernpunten

- Er zijn diverse afwegingen om het advies van de AP op te volgen:
 - De constatering over het feitelijk handelen van IB is correct. IB is een stelselvoorziening en neemt beslissingen over bijvoorbeeld de inzet van technische middelen ten behoeve van gegevensverwerkingen. Individuele gemeenten hebben hier geen invloed op. Evenmin wordt in collectieve zin hierop invloed uitgeoefend. Het Besluit SUWI wordt technisch AVG-conform.
 - Verstevtigt de stellingname richting VWS. IB levert diensten aan gemeenten waarmee zij taken uit de Jeugdwet en de WMO kunnen uitvoeren. VWS is niet bereid de taak van IB in deze wetten op te nemen. Daarmee is IB voor dit deel van zijn portfolio niet AVG-compliant. VWS heeft gelijkluidende brieven van de AP ontvangen. Met de opvolging van het advies bij SZW voert de AP hopelijk de druk op bij VWS. OCW beweegt in dit verband overigens wel in de goede richting.
 - In het verleden zijn pogingen gedaan om VWS op andere gedachten te brengen: na een aantal overleggen op medewerkersniveau is de SG van SZW in gesprek gegaan met de SG van VWS. Binnen VWS is op dit moment nog altijd de interne discussie gaande tussen de beleidsdirecties (tegen wettelijke verankering verwerkingsverantwoordelijkheid IB) en de wetgevingsdirectie (voor deze verankering).
 - Mogelijk is er nu een nieuw momentum: VWS wil graag het Informatieknooppunt Zorgfraude (IKZ) door ontwikkelen met geautomatiseerde gegevensverwerking en wil hiervoor taken beleggen bij IB. De betreffende VWS-medewerkers zijn huiverig om de taak te beschrijven in de wet. VNG heeft schriftelijk juist gevraagd om verankering van deze taak, IB zelf ook. Vanuit SV is het mondeling benoemd. Hier ligt nu mogelijk een kans om op hoger niveau bij VWS het vraagstuk opnieuw onder de aandacht te brengen.
 - Ondanks het nieuwe momentum met VWS, willen we niet wachten totdat VWS even ver is in dit dossier. Ten eerste willen we tijdig het advies van het AP opvolgen. Ten tweede is de hier voorgestelde wijziging een voorwaarde voor het IB om minder omslachtig te kunnen werken. De positie van verwerkingsverantwoordelijke kan er namelijk aan bijdragen dat het IB bij de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RVIG, beheerder BRP) een status als wettelijke of bijzondere derde kan krijgen en op basis daarvan een eigen autorisatiebesluit. Dat geeft het IB meer handelingsvrijheid bij het verwerken van identiteitsgegevens. Dit voorkomt in een aantal gevallen het vragen van toestemming voor een soms mineure wijziging aan 355 colleges van B&W. SV/HG is met RVIG in gesprek over het aanvragen van een positie als wettelijke bijzondere derde.
- U treft bij deze nota aan een ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit SUWI, een samenwerkingsprotocol IB-gemeenten, de laatste versie van het IB-Gegevensregister, een VNG schrijven en de eerder genoemde correspondentie tussen de AP en uw voorganger.
 - In het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit SUWI wordt artikel 5.24 aangepast en de wijziging uitgebreid toegelicht. Het Inlichtingenbureau wordt daardoor verwerkingsverantwoordelijke, gezamenlijk met de colleges van B&W.
 - De gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid wordt geregeld in artikel 26 van de AVG. Dit artikel bepaalt dat de betreffende partijen hun

Directie Stelsel en
Volksverzekeringen
Taakveld Handhaving &
Gegevensuitwisseling

Datum
10 september 2019

Onze referentie
2019-0000093236

**AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS**

Autoriteit Persoonsgegevens

Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
Bezuïdenhoutseweg 30, 2594 AV Den Haag
T 070 8888 500 - F 070 8888 501
autoriteitpersoonsgegevens.nl

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
de heer drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum
30 mei 2018

Ons kenmerk
z2016-12900

Uw brief van
12 oktober 2017

Contactpersoon
B 12#
070 8888 500

Uw kenmerk
2017-0000118409

Onderwerp
Stichting Inlichtingenbureau

Geachte heer Koolmees,

Bij brief van 22 mei 2017 heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP) uw ambtsvoorganger verzocht een juridische analyse uit te voeren ten aanzien van de gegevensverwerkingen die worden uitgevoerd door de Stichting Inlichtingenbureau (hierna IB). De AP heeft u gevraagd de Wbp verantwoordelijkheid in kaart te brengen op basis van de wettelijke definities in Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Bij deze juridische analyse diende tevens te worden aangegeven hoe ervoor wordt gezorgd dat deze gegevensverwerkingen ook bij toepasselijkheid van de AVG per 25 mei 2018 in dit opzicht rechtmatig zullen zijn.

Uitkomst analyse SZW

Op 16 oktober 2017 heeft de AP uw brief ontvangen waarin u reageert op het verzoek van de AP. In uw reactie geeft u aan dat de verwerkingen die de IB uitvoert in het kader van de SUWI wet- en regelgeving gebaseerd zijn op artikel 62 Wet SUWI, waarbij de gemeenten verwerkingsverantwoordelijken zijn en het IB op basis van artikel 5.24 besluit SUWI verwerker.

Reactie AP

Bij de beantwoording van de vraag wie de verantwoordelijke is, dient enerzijds te worden uitgegaan van de formeel-juridische bevoegdheid om doel en middelen van de gegevensverwerking vast te stellen, anderzijds - in aanvulling daarop - van een functionele inhoud van het begrip. Het laatste criterium speelt met name een rol als er verschillende actoren bij de gegevensverwerking betrokken zijn en de juridische bevoegdheid onvoldoende helder is geregeld om te kunnen bepalen wie van de betrokken actoren als verantwoordelijke in de zin van de wet moet worden aangemerkt. Dit betekent dat bij het vaststellen van

Datum
30 mei 2018

Ons kenmerk
z2016-12900

de verwerkingsverantwoordelijkheid voor de gegevensverwerkingen de mate van feitelijke zeggenschap over het doel en de middelen van de gegevensverwerking doorslaggevend is.

De AP is van oordeel dat een strikt formeel-juridische benadering niet leidt tot voldoende duidelijkheid omtrent de verantwoordelijkheid voor de gegevensverwerkingen die de IB uitvoert, juist omdat de IB, vanuit zijn eigen dienstenaanbod, fungeert als intermediair tussen gemeenten. De gegevensverwerkingen die gepaard gaan met deze intermediaire rol overstijgen de reikwijdte van de verantwoordelijkheden van individuele gemeenten voor de betreffende gegevensverwerkingen. Het gaat om een stelselvoorziening die wordt beheerd door de IB. Mede gelet op het feit dat de IB eigen taken verricht als gegevensknooppunt, de gegevensverwerkingen een gemeente-overstijgend karakter hebben en dat gemeenten geen zeggenschap hebben over het doel en de middelen van die verwerkingen, kunnen deze verwerkingen niet (enkel) worden beschouwd als verwerkingen die 'namens' één of meerdere individuele gemeenten worden verricht¹. De IB kan in dit kader derhalve niet optreden als verwerker namens individuele gemeenten.

In de huidige formeel-juridische constructie voert de IB in uw opdracht eigen wettelijke taken uit, terwijl de verwerkingsverantwoordelijkheid voor die IB taken in de SUWI-regelgeving bij de gemeenten wordt gelegd. Zoals hierboven aangegeven doet deze constructie geen recht aan de feitelijke situatie. De AP adviseert u dan ook om de regelgeving te herzien en de taken en verantwoordelijkheden van de IB opnieuw te regelen. Hierbij valt te denken aan de toekenning van een taak van algemeen belang (stelselvoorziening voor gemeenten) aan de IB op grond van artikel 6 eerste lid, onder e, AVG. De verwerkingsverantwoordelijkheid dient hierbij uiteraard toe te behoren aan de organisatie die de feitelijke zeggenschap heeft over het doel en de middelen van de verwerkingen, waarbij recht moet worden gedaan aan het uitgangspunt van een doeltreffende en volledige bescherming van de betrokkenen door de verwerkingsverantwoordelijke.

De AP zal de ontwikkelingen rondom de IB nauwlettend volgen. De AP kan uit eigen beweging, mede naar aanleiding van klachten en signalen, verzoeken om nadere inlichtingen, maar ook ambtshalve onderzoek opstarten naar de verwerkingen die worden uitgevoerd door de IB.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens.

5.12.e

5.12.e

AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

PostNL
Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag

RD1CC #6611XOX#DD#DDDD#

**AUTORITEIT
PERSOONSgegevens**

Autoriteit Persoonsgegevens

Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag
Bezuidenhoutseweg 30, 2594 AV Den Haag
T 070 8888 500 - F 070 8888 501
autoriteitpersoonsgegevens.nl

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer mr. dr. L. F. Asscher
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum
22 mei 2017

Ons kenmerk
z2016-12900

Contactpersoon
[REDACTED]
070 8888 500

Onderwerp
Verantwoordelijkheid gegevensverwerkingen Stichting Inlichtingenbureau

Geachte heer Asscher,

De Stichting Inlichtingenbureau (het IB) is een organisatie welke als gegevensknooppunt een steeds belangrijkere rol vervult voor overheidsorganisaties. Het IB voert in toenemende mate en op grote schaal verwerkingen uit van bijzondere of en andere persoonsgegevens in de keten van werk en inkomen alsmede in het kader van de gedecentraliseerde taken in het sociale domein en de kwaliteit van de basisregistraties. Hierbij zijn respectievelijk de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) beleidsmatig betrokken. De AP constateert dat ten aanzien van de (verschillende) verwerking(en) van persoonsgegevens door het IB onvoldoende duidelijk is wie daarvoor de verantwoordelijke is in de zin van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Het belang van een eenduidige verantwoordelijkheidsverdeling van de verschillende verwerkingen door het IB is onder meer gelegen in het kunnen beoordelen van de rechtmatigheid van de verwerking en het naleven van verschillende verplichtingen uit de Wbp.

Vraagstelling

De AP verzoekt u een antwoord te formuleren op de vraag welke organisatie verantwoordelijke is in de zin van de Wbp voor de verwerkingen die het IB uitvoert in het kader van de SUWI wet en regelgeving. De SUWI wet en regelgeving valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van SZW. Onderstaand volgt een toelichting op deze vraagstelling.

Verantwoordelijke op grond van de Wbp

Volgens artikel 1, onderdeel d, Wbp is de verantwoordelijke de natuurlijke- of rechtspersoon, de overheidsinstantie, de dienst of enig ander lichaam die, respectievelijk dat, alleen of tezamen met anderen

Datum
22 mei 2017

Ons kenmerk
z2016-12900

het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt. Bij het vaststellen van de verantwoordelijkheid voor de verwerking van persoonsgegevens dient onder meer gekeken te worden naar de mate van feitelijke zeggenschap van een partij, het beeld dat aan betrokkenen wordt geschetst en redelijke verwachtingen van betrokkenen¹. Het begrip 'verantwoordelijke' dient volgens jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie² ruim te worden opgevat om een doeltreffende en volledige bescherming van de betrokkenen te verzekeren.

Gegevensverwerkingen binnen de SUWI- keten

In het kader van gegevensverwerkingen binnen de SUWI- keten is aanvankelijk door het ministerie van SZW gekozen voor een constructie waarbij de IB expliciet als verwerkingsverantwoordelijke werd aangemerkt met een specifiek in de betreffende regelgeving opgenomen taak.

In 2008 is bij een wetswijziging het IB in de SUWI- regelgeving voor een aantal taken aangemerkt als bewerker en niet meer als verwerkingsverantwoordelijke. De gemeenten worden nu als (gezamenlijk) verantwoordelijken gezien. De AP betwijfelt, nu blijkt dat gemeenten geen invloed kunnen uitoefenen op de gegevensverwerkingen en gelet op de bovenlokale, individuele gemeenten overstijgende, gegevensuitwisseling, of deze constructie recht doet aan de feitelijke situatie.

Verplichtingen Wbp

In artikel 15 Wbp wordt een zorgplicht voor de verantwoordelijke opgelegd voor de normen, genoemd in de artikelen 6 tot en met 12 en 14, tweede en vijfde lid, Wbp. Artikel 6 Wbp geldt als algemene norm: persoonsgegevens worden in overeenstemming met de wet en op behoorlijke en zorgvuldige wijze verwerkt. Een verantwoordelijkheidsverdeling conform de definities van artikel 1 sub d en e Wbp is onderdeel van deze norm. Deze algemene norm vindt vervolgens zijn uitwerking in de overige artikelen van de Wbp. Een ieder die persoonsgegevens verwerkt, heeft deze beginselen in acht te nemen. Desalniettemin rust op de verantwoordelijke een extra verplichting zorg te dragen voor de naleving van deze vereisten. Hij dient de nodige maatregelen te treffen c.q. garanties te bedingen dat degene die de persoonsgegevens verwerkt, zich houdt aan deze algemene beginselen.

Een verkeerde of onduidelijke rolverdeling ten aanzien van de verwerkingen van persoonsgegevens die worden uitgevoerd door het IB kan derhalve leiden tot verschillende overtredingen van de Wbp. Deze overtredingen kunnen ook te maken hebben met het ontbreken van een wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens, het niet naleven van de verplichtingen ten aanzien van de Meldplicht Datalekken of met het niet kunnen naleven van de verplichtingen jegens betrokkenen indien zij gebruik willen maken van hun rechten op grond van de Wbp.

Ook in de nabije toekomst kan een verkeerde of onduidelijke rolverdeling voor problemen zorgen, niet alleen ten aanzien bovengenoemde verplichtingen, maar ook ten aanzien van de naleving van de

¹ WP 29, *Advies 1/2010 over de begrippen 'voor de verwerking verantwoordelijke' en 'verwerker'*, pagina 14, 16 februari 2010. Zie: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_en.pdf

² Google Spain-arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie, overweging 34, http://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?doclang=NL&docid=152065

Datum
22 mei 2017

Ons kenmerk
z2016-12900

verschillende compliance bepalingen die op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing zullen zijn.

Om ten aanzien van de verwerkingen van persoonsgegevens op een adequate wijze invulling te geven aan de wettelijke vereisten ten aanzien van verwerkingen van persoonsgegevens dient de verantwoordelijkheid voor de verwerking van persoonsgegevens te liggen bij een organisatie die daadwerkelijk deze rol op zich kan nemen. Indien sprake is van een vorm van gezamenlijke verantwoordelijkheid, dient op grond van artikel 26 van de AVG specifiek aandacht te worden besteed aan transparantie ten aanzien van de respectieve verantwoordelijkheden voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de AVG, met name met betrekking tot de uitoefening van de rechten van de betrokkene.

Afsluiting

Als verantwoordelijk voor het stelsel van gegevensuitwisselingen in de keten van werk en inkomen (SUWI) dient u duidelijk te kunnen maken welke partij verantwoordelijkheid draagt voor de gegevensverwerkingen die het IB uitvoert op het gebied van werk en inkomen.

De AP verzoekt u een juridische analyse uit te voeren, waarbij de Wbp verantwoordelijkheid in kaart wordt gebracht op basis van de wettelijke definities in Wbp en AVG. Hierbij dient tevens te worden aangegeven hoe ervoor wordt gezorgd dat deze gegevensverwerkingen ook bij toepasselijkheid van de AVG per 25 mei 2018 in dit opzicht rechtmatig zullen zijn.

De AP heeft ook de ministers van BZK en VWS schriftelijk verzocht om een dergelijke analyse in het kader van de gegevensverwerkingen die het Inlichtingenbureau uitvoert in het kader van de Landelijke aanpak adreskwaliteit, respectievelijk de Jeugdzorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Een afschrift van deze brief zal worden verstuurd naar het IB.

De AP ontvangt deze analyse graag uiterlijk 22 juni 2017 van u.

Hooga
De Aut Persoonsgegevens,

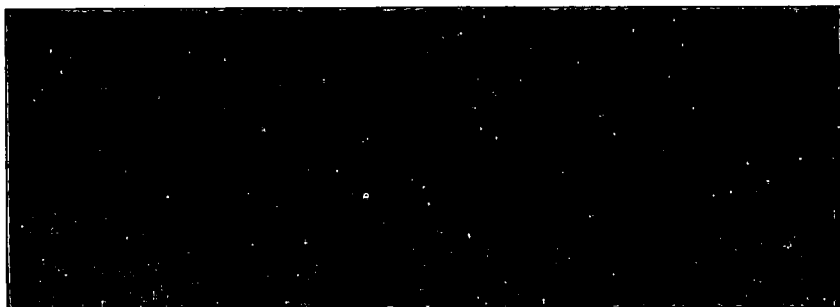

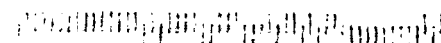
AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

PostNL
Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag

G05CC #2500X0X#00#00000#

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

De Autoriteit Persoonsgegevens

5.1.2.e

Postbus 93374
2509 AJ Den Haag

DG Bestuur en Wonen

Directie Democratie en
Burgerschap

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl
<https://www.facebook.com/minbzk>
nbzk
<https://twitter.com/minbzk>

Contactpersoon

5.1.2.e 5.1.2.e

T 5.1.2.e

5.1.2.e @minbzk.nl

Kenmerk

2017-00002729072017-
0000272907

Uw kenmerk

z2016-12900

Datum **12 JUN 2017**
Betreft Verantwoordelijkheid gegevensverwerkingen Stichting
Inlichtingenbureau

Geachte 5.1.2.e

In uw brief van 22 mei 2017 vraagt u welke organisatie verantwoordelijk is in de zin van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) voor de verwerkingen die de Stichting Inlichtingenbureau (IB) zal uitvoeren in het kader van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). Ter toelichting schrijft u onder meer dat het IB in toenemende mate en op grote schaal verwerkingen uitvoert van bijzondere en andere persoonsgegevens in de keten van werk en inkomen alsmede in het kader van de gedecentraliseerde taken in het sociale domein en de kwaliteit van de basisregistraties. Daarbij constateert u dat ten aanzien van de verschillende verwerkingen van persoonsgegevens door het IB onvoldoende duidelijk is wie daarvoor de verantwoordelijke is in de zin van de Wbp.

Het kabinet heeft besloten de LAA structureel te continueren voor de periode 2016 tot en met 2023.¹ Met het oog daarop wordt thans verkend welke organisatie de gegevensverwerkingen in het kader van de LAA zal uitvoeren. Hiervoor is inderdaad ook het IB benaderd. Bij de verkenning zal ik aandacht schenken aan hetgeen u in uw brief schrijft. De besluitvorming is op dit punt echter nog niet afgerond. Indien wordt besloten dat het IB de gegevensverwerkingen in het kader van de LAA uitvoert, verschaf ik u graag een antwoord op de vragen die u inzake het IB aan de orde stelt.

Ik vertrouw erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

5.1.2.e

dr R.H.A. Plasterk

5.1.2.e

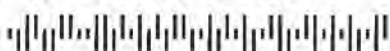
¹ Kamerstukken II 2016/17, 17050, nr. 527.

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Aan de 5.12e van de Autoriteit Persoonsgegevens
De heer 5.12e
Postbus 93374
2509 AJ S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 5.12e
F 5.12e
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

5.12e
T 5.12e
5.12e @minszw.nl

Onze referentie
2017-0000118409

Uw referentie
Z2016-12900

Datum **12 OKT 2017**

Betreft Reactiebrief op verzoek AP aangaande de verantwoordelijkheid van
gegevensverwerkingen bij Stichting Inlichtingenbureau

Geachte 5.12e

In uw brief van 22 mei 2017 constateert u dat ten aanzien van de (verschillende) verwerking(en) van persoonsgegevens door de Stichting Inlichtingenbureau (het IB) het onvoldoende duidelijk is wie daarvoor de verantwoordelijke is in de zin van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). U verzoekt mij een antwoord te geven op de vraag welke organisatie verantwoordelijke is in de zin van de Wbp voor de verwerkingen die het IB uitvoert in het kader van de SUWI wet- en regelgeving. Daartoe verzoekt u mij een juridische analyse uit te voeren waarbij de Wbp verantwoordelijkheid in kaart wordt gebracht op basis van de wettelijke definities in Wbp en AVG. U heeft ook de ministers van BZK en VWS schriftelijk verzocht een dergelijke analyse uit te voeren in het kader van de Landelijke aanpak adreskwaliteit, respectievelijk de Jeugdzorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Hierna schets ik de Wbp verantwoordelijkheid van het IB binnen het stelsel van gegevensverwerking in het SUWI domein.

In de Wet SUWI is bepaald dat onder het Inlichtingenbureau moet worden verstaan, een instelling die kan worden aangewezen en is belast met de coördinatie en dienstverlening ten behoeve van de gemeenten bij de verwerking van gegevens, voor zover dit noodzakelijk is voor de uitvoering van taken op het gebied van sociale zekerheid (artikel 1). Verder is bepaald dat over de taken, de financiering en het beheer van het Inlichtingenbureau bij of krachtens algemene maatregelen van bestuur regels worden gesteld (artikel 63) bij de toepassing van artikel 62 van de Wet SUWI.

In artikel 5:24 van het Besluit SUWI wordt nader aangegeven wat dit voor de verantwoordelijkheidsverdeling bij de gegevensverwerking betekent. In artikel 6.6. van de Regeling SUWI is de Stichting Inlichtingenbureau aangewezen als Inlichtingenbureau als bedoeld in artikel 1 van de Wet SUWI. Dit betekent dat alle taken die in de Wet SUWI en het Besluit SUWI aan het IB zijn opgedragen, door de Stichting Inlichtingenbureau worden uitgevoerd. De Stichting blijft wel een privaatrechtelijke entiteit, die door de aanwijzing in artikel 6.6 van de Regeling publiekrechtelijke taken heeft gekregen.

De beoordeling van de verantwoordelijkheid van het IB in de zin van Wbp wordt bepaald door de reikwijdte van de gegevensverwerking op grond van artikel 62 van de Wet SUWI en de dienstverlening aan gemeenten bij de toepassing van artikel 62 van de Wet SUWI. De andere taken van de Stichting Inlichtingenbureau zijn daarbij niet relevant.

Datum

Artikel 62 heeft betrekking op de onderlinge gegevensuitwisseling in het SUWI-domein tussen UWV, SVB en colleges van B&W bij de uitvoering van de Participatiewet en andere gemeentelijke wetten. De wijze van gegevensverwerking vindt op grond van het tweede lid van artikel 62 plaats via de (gezamenlijke) elektronische voorzieningen (ook wel aangeduid als Suwinet). Het beheer (autorisatie etc.) vindt plaats via het BKWI (zie de nadere regelgeving in paragraaf 5.6 van het Besluit SUWI). De elektronische voorzieningen dienen primair voor gegevensverwerking in het SUWI-domein ter ondersteuning van de samenwerking. Daarbij is een uitgangspunt dat voor UWV, SVB en gemeenten toegang bestaat tot elkaars gegevens en er waar nodig gezamenlijke digitale klantendossiers worden aangelegd en beheerd. Dat neemt niet weg dat UWV, SVB en de colleges verantwoordelijke zijn in de zin van Wbp voor het verwerken van de gegevens die noodzakelijk zijn voor hun taken. Op onderdelen zijn UWV en de colleges gezamenlijk verantwoordelijke zoals in artikel 62, derde lid, Wet SUWI is geregeld ten aanzien van de verwerking van gegevens van dezelfde uitkeringsgerechtigde of werkzoekende. In verband met deze gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn via BKWI al de voorzieningen aanwezig die artikel 26 van de AVG voorschrijft. Er is sprake van transparantie naar de betrokkene onder andere door het gegevensregister en er zijn regels voor de gezamenlijk inrichting van de inzage- en correctiefunctie.

Onze referentie
2017-0000118409

De dienstverlening van het IB betreft de ondersteuning en intermediaire rol bij de gegevensverwerking ten behoeve van vooral de Participatiewet c.a. en voor de uitkeringsverstrekking van belang zijnde gegevensuitwisseling. In de Participatiewet is voorgeschreven met welk doel gegevens worden verstrekt aan en door de colleges. Het IB heeft een intermediaire rol (ook die tussenkomst van het IB heeft een wettelijke basis). Het IB zorgt er voor dat gemeenten en andere instanties kunnen inkijken in elkaars bestanden (aangelegd t.b.v. de taken in het SUWI-domein) en dat de gegevens worden gerouteerd. Dat er daardoor bij het IB zogenaamde afslagen van de gemeentelijke bestanden aanwezig zijn past bij een rol als bewerker van het IB, maar maakt nog niet dat het IB het doel van de gegevensverwerking vaststelt. Binnen het stelsel van de elektronische voorzieningen zorgt het IB namens de gemeenten voor het beheer van de voorziening van de inleesfunctie en de toegang tot het digitale klantendossier. Ook bestandsvergelijkingen worden door het IB uitgevoerd, omdat daar een wettelijke bevoegdheid tot het uitwisselen van gegevens aan ten grondslag ligt. Ook de andere gegevensverwerkingen waarvoor het IB als bewerker is aangewezen in artikel 5.24 van het Besluit SUWI hebben een wettelijke grondslag en betreffen gegevens die aan gemeenten worden verstrekt weliswaar voor een andere taak (kijtschelding van gemeentelijke belastingen) en betreffen ook gegevens afkomstig van het UWV. Dergelijke gegevensverwerking past bij het stelsel van artikel 62, tweede lid, van de Wet SUWI.

Bij gegevensuitwisseling waarbij het IB de intermediaire rol vervult zoals deze hiervoor is omschreven, zijn en blijven colleges verantwoordelijke in de zin van de Wbp en AVG. In artikel 62 van de Wet SUWI is bovendien expliciet bepaald dat waar het om de gegevensuitwisseling tussen colleges, UWV en SVB in relatie tot hun regionale samenwerking in de dienstverlening, deze partijen gezamenlijk verantwoordelijke zijn.

De beoordeling of de gemeenten met de bewerkersrol van het IB de taken van verantwoordelijke op grond van de Wbp en de AVG kunnen waar maken moet binnen het SUWI-domein gezien worden in samenhang met het afsprakenstelsel in het kader van de elektronische voorzieningen op grond van artikel 62 van de Wet SUWI, waarvan de beveiliging onderdeel uitmaakt. De beheertaak van het IB is daarin geïncorporeerd vanaf 1-1-2009. Zoals uit de website van het BKWI blijkt zijn de transparantie en de waarborgen van rechten van betrokkenen daarbij ook gewaarborgd.

Datum

Onze referentie
2017-0000118409

Dat neemt niet weg dat het mijn voortdurende aandacht heeft of dit stelsel als totaal voldoende waarborgen biedt om de verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten richting de burger waar te kunnen maken. Daarbij komt dat naast de werkzaamheden die het IB op het domein werk en inkomen uitvoert, het IB inmiddels ook ondersteuning biedt in de vorm van gegevensuitwisseling tussen de verschillende partijen in de domeinen Zorg (Jeugdzorg en Wmo) en afgeleid de Justitiële Keten. In hoeverre daar de verantwoordelijkheidsverdeling is gewaarborgd in het kader van de Wbp en de AVG, zou met de betrokken departementen moeten worden gezien. Ik verwacht dat het coördinerend departement op gemeentelijk terrein (BZK) een tafel organiseert waar VNG, VWS, VenJ en SZW in gezamenlijkheid de verantwoordelijkheden rondom de gemeentelijke gegevensuitwisseling en het IB bespreken. Ik vind het wezenlijk dat deze departementen, om de Nederlandse burger en de organisaties die hen diensten verlenen in het sociaal domein zo goed mogelijk te bedienen, de handen ineen slaan. De door u gevraagde duidelijkheid over de verantwoordelijkheden voor de gegevensverwerking kan op die wijze in samenhang worden beantwoord. Ik zou het toejuichen als de Autoriteit Persoonsgegevens daarbij aanwezig kan zijn om haar standpunt toe te lichten. Vanuit SZW-zijde zal ik aan deze tafel graag de expertise van het IB aanbieden ten aanzien van de gegevensuitwisseling in het gemeentelijke sociale domein.

Met vriendelijke groet,
de Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

5.1.2e